

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJO

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JOŽE GODINA, GROBLJE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA STEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

VRATA V VEČNOST

Vrata v vsako novo leto nam odpre praznik: Gospodov dan, praznik Imena Jezusovega. Premišljajmo torej vsaj nekoliko ob začetku novega leta o Gospodovem dnevu.

Gospodov dan nam odpre na stežaj vrata v večnost, da vstopimo vanj in se vedno močneje vkoreninimo v njem. Potem pa se kakor nanovo rojeni in zbudjeni k novemu življenju vračamo nazaj v ta svet, polni velikih božjih skrivnosti, ki smo jih doživeli pri Bogu.

V resnici nam odpira nedelja vrata v večni božji svet. Prosti vsakega tedenskega dela in vsakdanjih skrbi gremo na to božjo pot. Najprej se očistimo vsega grešnega prahu, da smo vredni stopiti v najsvetejše. V molitvi se dvigamo prav do Boga. Glas božji poslušamo, kadar se nam bere in oznanja božja beseda, in močna, živa vera nam vedno bolj odpira naše duhovno oko v večnost. Z veseljem darujemo Bogu po Jezusu Kristusu vse, kar nas otežuje in zadržuje na tej poti do Boga. Evharistija pa nas združuje po Kristusu z Bogom in dvigne prav noter v nebesa.

Resnično v duhu Cerkve doživeta in preživeta nedelja je vsekakor nov vstop v večnost, v nebesa. Človek se dviga visoko na sveto goro Gospodovo, stopa noter v sveto obljubljeni deželo, pridruži se angelskim zborom in združi se v občestvo svetnikov in se spominja tudi onih, ki so šli v večnost z znamenjem vere. Visoko se dviga človek na tej nedeljski poti nad ves minljivi svet. Iz večnosti pa gleda in presoja ta svet, samega sebe, svoj poklic, svoje delo, svoje trpljenje, vse ljudi, ki so okrog njega, nad njim ali njemu podrejeni. V tej božji luči presodi vse pravilno, ker ne išče sebe, ampak voljo božjo. In ta svet ga ne bo omamil in pridobil zase, ne z zlatom ne z uživanjem in tudi ne s prazno častjo. Živel bo na tem svetu, srce njegovo pa bo ljubeče navezano na božji svet.

V duši takega človeka, ki se podaja nedeljo za nedeljo na pot v večni božji svet in zre z »one strani« na »to

stran«, pa bo nebesni odsev, napolnjeval ga bo božji mir. Okrog sebe pa bo neustrašeno širil božje kraljestvo in vršil božjo voljo na zemlji. Po takih ljudeh se bo spremenilo obličje zemlje in se bodo naselila nebesa na zemlji.

Človeku, ki je ob Gospodovih dneh stopal v večnost, bo zadnji korak s tega sveta na oni svet veselo doživetje, ker bo konec dolgega življenjskega delavnika in začetek večno neminljive nedelje. Zato so naši predniki iz svoje bogate izkušnje in iz svojega vernega srca z vso gotovostjo vlili to veliko resnico v lepi pregovor: »Kakršen tvoj Gospodov dan, takšen tvoj smrtni dan.«

Na boj!

Čudni smo vsi ljudje. Če se dve državi ne moreta med seboj sporazumeti, tedaj nastopijo med njima sovražnosti. Iz njih pride najprej do takozvanega diplomatskega boja in če tukaj ne pride do soglasja, potem naj pa govore kanoni in puške. Če pride med gospodo do nesporazumljenja, potem se užaljeni junaki poslužujejo dvoboja, da si najdejo zadoščenja in da užaljena čast ne trpi krivice. Spet govori orožje svojo grdo besedo. Drugod vodijo pravdeželjni ljudje dolgotrajne pravde, da si rešijo in obvarujejo svojo užaljeno čast. Nič čudnega, če tudi užaljen ponos naših fantov skuša najti zadoščenja v boju in nožu.

Fantje! O tem žalostnem poglavju vašega fantovstva bi vam danes rad povedal nekaj besedi.

Odkod boj na nož? Odkod toliko žalostnih poročil po našem dnevnem časopisju? Kdo ima vse to na vesti?

Dosti hudega zakrivijo takozvani hujskači, ki zdaj z besedo podpihovanja, zdaj s strupom lastne napačne samohvale, zdaj z besedo sramotenja dvigajo človeške strasti do podivjanja. »Ali se ga bojiš?« se glasi taka nad vse nerodna beseda. »Kdaj bi ga

bil že jaz sunil!« podpihuje drugi. »Ali si res tako neumen, da boš vse potrpel?« ščuva tretji in podžiga ogenj maščevanja tam, kjer bi ga moral gasiti.

Potem pride tista napačna domišljavost: če ne udarim, veljam za bojazljivca. Nisem več fant in ne smem se več prikazati v pravi fantovski družbi. In spet: čimveč znakov nosim iz prestanih bojev, toliko več veljam med fantovskim svetom. Ti bore siromak, ki s takimi nazori iščeš in braniš svojo čast!

Veliko besedo pri pobojih imajo tista stara, rekel bi podedovana sovražstva med posameznimi družinami, morda med celimi vasmi, med celimi župnijami. Vse lahko ljudje pozabijo, samo takihle malenkostnih prepričkov ne bodo izlepa pozabili.

Nazadnje pridejo na vrsto še naše podeželske gostilne in vse, kar se v njih godi: pijančevanja, plesi, popivanje dobljenih stav, ženitninskih »šrang« in kar je še temu sličnega. Alkohol in vse njegovo spremstvo nosi strašno krivdo na krvavih nedeljah, na strašanski sramoti, za katero naš narod od povojnih časov dalje spet nanovo boleha.

Silno lepo in blažilno vlogo za pomirjenje fantovskih bojev in strasti so vršila naša podeželska izobraževalna društva. Sam sem bil pred tridesetimi leti priča, ko so v nekem zelo bojevitem kraju na Gorenjskem govorili fantje med seboj: »Ali ni to čudno? Včasih smo se med seboj sovražili in topli do krvi in do smrti, potem pa smo s krvavimi glavami hodili okrog zdravnikov in pozneje po sodnijah in nazadnje po ječah. Sedaj pa hodimo lepo mirno od župnije do župnije gledat, kako fantje igrajo in se med seboj skušamo po odrih, kje bodo bolje nastopili, kjer pa nikdar ne teče kri in odkoder ne drži pot ne do ječe in ne do zapora.«

Samo iz tega-le stališča je bilo uničenje naše prosvete smrtni greh nad vsem našim narodom in nad vso našo državo. In potem so tisti ljudje še hoteli biti »državotvorni elementi«! Prav radi uničenja našega izobraževalnega dela ne sme biti nikdar med nami pozabljeni dejanje tistih naših Herostratov, ki so našemu narodu

Delavska stran

Kaj pomeni za nas okrožnica Pija XI. »Quadragesimo anno«? Za nas katoliške delavce pomeni ta okrožnica odrešilno geslo. Ta okrožnica nam kaže resnično pravo pot iz bede delavskega položaja. Zmotno smo mislili, da nas bodo rešila laskava in bobneča gesla marksizma in komunizma. Hote ali nehote smo zašli na stranpota. Hoteli smo biti krščanski socialisti. Okrožnica papeža Pija nam je pa pojasnila, v kakšno zмотo smo s tem zašli. Umevno je, da smo s takimi načeli postali bolj socialisti nego krščanski. Kakor ne more rešiti delavskega vprašanja ne marksizem in ne komunizem (ki je v resnici samo do skrajnosti razvit marksizem), tako in še manj more pomoči nenaravna mešanica resnice in neresnice, »krščanski socializem«. Razna zmotna načela so navidezno lepa in privlačna, delavca bi na prvi pogled zajela. Toda trezno razmišljanje in dandanes tudi že žalostna izkušnja kaže, da zмотa ne more rešiti delavca. Nam krščanskim delavcem ne gre niti malo za to, da bi se s frazami o proletariatu okoristili le nekateri lažidelavski zagovorniki in sicer po zgledu ruskega komunizma, kjer v imenu delavca zatirajo maloštevilni kričarji mase resničnega delavstva. Voditelji pa v svet vpijejo o raj, ki so ga ustvarili za bedne. Na tako samohvalo ne damo veliko. Saj nam je preveč znano iz časov komaj minulih naših režimov, kako so ti trobili, v domači in tuji svet o svobodi in zadovoljstvu, ki vlada pri nas, zaprli pa takoj vsakega, ki je upal povedati resnico, da namreč to svobodo uživajo le maloštevilni vlastodržci. Tako je v Rusiji.

Krščansko delavstvo zaupa in veruje najbolj svoji nezmotljivi Cerkvi, ki je postavljena od Boga, da vodi svoje člane k časni in večni sreči. Za ureditev socialnih razmer imamo njeno vodilo v socialni okrožnici Quadragesimo anno.

Dr. Aleš Ušeničnik:

„Quadragesimo anno“

Njen namen.

Namen te okrožnice je:

- a) poudariti iznova načela okrožnice »Rerum novarum«;
- b) pojasniti nekatere nejasnosti, ki so ob njej nastale;
- c) pokazati ob novih razmerah še jasneje in določneje cilje in pota krščanski socialni akciji.

a) O okrožnici »Rerum novarum«.

O okrožnici »Rerum novarum« pravi papež, da mora ostati podlaga vsej krščanski socialni dejavnosti.

hoteli za vselej zapreti s krvavimi žulji sezidana svetišča omike in izobrazbe in spet zasejati med našim ljudstvom nekdanje čase boja, noža, smrti in krvi.

Fantje! V čem obstoji vaša čast, vaš ponos? Ali mar res v nožu in boju? Le tega si nikar ne mislite, da bi bilo kdaj to res.

Vaša čast je vaše pred vsem svetom neomadeževano življenje. Vaša čast je vaša neomahljiva značajnost in zavednost, da naš narod potrebuje zdravih in krepkih fantov in mož, zdravih na duši in na telesu, ne pa izhiranih jetnikov in polomljenih pretepačev.

»Leonova okrožnica se je v dolgem izkustvu izkazala kot Magna Charta (velika listina), ki se mora na njo opirati vsa krščanska socialna dejavnost. Če so, ki se za to papeško okrožnico ne menijo, ti ali klevetajo, česar ne poznajo, ali je ne umejo, ali če jo umejo, sebi v obsodbo odkrivajo svojo krivičnost in nehvaležnost.«

b) Avtoritativna pojasnila.

Pojasnil pa je papež v svoji socialni okrožnici zlasti vprašanja o lastninski pravici, o delu in kapitalu, o pravični plači in o mezdnem razmerju.

Vaša čast, fantje, so vaši zdravi udje, katere obračajte v blagor in v korist svojemu ljubemu domu. Vaša čast in vaš ponos so vaše nedelje, ob katerih dajete Bogu, kar je božjega, pa tudi svoji duši, kar je njenega. Vaše nedelje pri obhajilni mizi, pa tudi vaše nedelje v društveni dvorani in na domačem odru. Vaša čast je vestno izpolnjevanje vseh tistih vaših dolžnosti, ki ste jih dolžni kot otroci svojim staršem, kot člani svojega naroda njemu in njegovemu dobremu imenu, kot verni katoličani pa svojemu Bogu.

Boj poboju, nožu in kolu! S tem programom v novo leto 1936!!

O lastninski pravici.

Glede lastninske pravice je bilo nekaterim nejasno:

- a) kakšne so dolžnosti, ki so združene z lastnino;
- b) kaj je z dohodki brez dela;
- c) kaj sme država glede lastnine?

O dolžnostih lastnine.

O dolžnostih, ki so združene z lastnino, pravi papež, da treba ločiti lastninsko pravico samo in rabo lastnine: pravica je pravica in se z zlorabo ali nerabo lastnine ne izgubi; rabiti pa mora lastnik svojo lastnino po pameti, sicer greši, ne sicer proti pravičnosti, ampak proti drugim krščanskim krepostim, proti zmernosti, če prerazkošno živi, ali proti ljubezni, če ne daje od svojega obilja potrebnim.

S tem zavrača papež dve skrajnosti: liberalne individualiste, ki mislijo, da morejo s svojo lastnino brez greha početi, kar hočejo; potem pa nekatere »krščanske socialiste«, ki so nasprotno trdili, da se z nerabo ali zlorabo lastnine izgubi lastninska pravica sama. Oboje je zmotno.

Lastnina, pravi papež, ima dvojni značaj, individualen in socialen, kakor pravijo, kolikor namreč meri na dobro poedincev ali na občo blaginjo. Stvarnik narave je dal ljudem pravico zasebne lastnine radi tega, da bi mogli poedinci poskrbeti zase in za družino, a tudi radi tega, da bi z nje pomočjo dobrine, ki jih je Bog namestil vsej človeški družini, temu namestu res služile.

Lastninska pravica je torej prava pravica, vendar so združene z njo socialne dolžnosti, dolžnosti do drugih ljudi in do skupnosti. Te dolžnosti pa niso dolžnosti stroge pravičnosti, zato pravi papež, se ne dajo »iztožiti«, to se pravi, posamezni ubogi (siromaki, brezposelni) ne morejo tega ali onega lastnika dolžiti krivice ali celo tirati pred sodišče, če jim ne da od svoje ga imetja. Kajpada jih bo radi njih trdosrčnosti sodil Bog!

O dohodkih brez dela.

O dohodkih brez dela pravi papež, da jih ne gre kratkomalo obsojati, neglede na to, kakšni so in kakšen je njihov namen.

Takšni dohodki so lahko sad prejšnjega dela (ali dediščin in daril), lahko so nekakšno povračilo za drugačno delo ali opravilo v družbi, ali določeni za važne socialne namene.

Tako so v srednjem veku kmetje od svojih pridelkov dajali desetino graščakom, a so le-ti morali skrbeti za njih varstvo, za upravo in sodstvo. Te dajatve so bile prvotni »census« (Zins, »činž«), torej dohodki brez

svojega dela, a za drugo koristno delo.

Tako so takšne dohodke prejeli tudi samostani, deloma prav tako za skrb in delo za ljudstvo, deloma pa za namene službe božje, za šole, za gostinčje za potnike, za uboge itd. Ti in podobni nameni še dandanes upravičujejo veliko posest nekaterih cerkva (škofov, samostanov itd.).

Tudi dohodkov iz kapitala brez svojega dela ni mogoče kar tako obsojati. Pravico do njih daje lastninska pravica kapitala in njegova uporaba v gospodarstvu (ker tudi kapital nekaj daje, kakor uči Pij XI.). Rabiti jih mora seveda vsakdo po pameti. Uživati takšne dohodke brez nobenega dela, ko bi človek mogel delati, je seveda greh.

Sicer pa dohodki, ki jih človek sam ne potrebuje za primerno in dostojno življenje, itak niso prepuščeni »človeški samovolji«; nasprotno »sv. pismo in sveti cerkveni očetje vedno popolnoma odkrito uče, da so bogati najstrožje dolžni dajati miloščino, izvrševati dobrodelnost in velikodušno darežljivost«, v času gospodarskih stisk in brezdelnosti je pa »nad vse primeren izraz kreposti porabljeni obilnejše dohodke za to, da se da čim večja prilika za delo«.

Papež tudi opozarja, da ni upravičeno v tej zvezi navajati tisti izrek sv. Pavla: »kdor noče delati, naj tudi ne je«. Apostol govori namreč le zoper tiste, ki ne delajo, dasi bi mogli in morali, in so tako drugim v breme, ki bi lahko sami zase poskrbeli.

Pravice države glede zasebne lastnine.

O pravicah države glede lastnine uči papež, da država sicer zasebne lastnine ne more odpraviti (ker narava sama upravičuje zasebno last), sme pa država lastninske razmere spravljati v sklad z občo blaginjo, dá, če je s kakimi gospodarskimi dobrinami zvezana takšna moč, da se brez nevarnosti za občo blaginjo zasebnikom ne sme prepustiti, jih more država izvzeti zasebni lasti in pridržati sebi.

Ze od nekdanj so tudi krščanski sociologi učili, da je bolje, če so n. pr. železnice, pošta, telegraf, rudniki, vodovod, elektrarne v javni lasti, kakor pa da so v zasebni lasti, ker so takšne naprave potrebne celokupnosti, z druge strani pa, če so v zasebni lasti, je zelo možno, da jih lastnik sebično izkorišča.

Takšna socializacija (podružabljenje) je torej lahko upravičena. Možne oblike so, da prevzame kaka takšna podjetja država (podržavljenje), občine (komunalizacija), zadruga (pozadruženje) sindikati (sindikalizacija).

Delavske organizacije

Iz okrožnice „Rerum novarum“ papeža Leona XIII.

76. »V resnici je za to stvar potrebna primerna ureditev in pameten red, da se doseže složnost v delovanju in soglasje v hotenju. Če je torej državljano svobodno, da se morejo združevati, kar v resnici je, morajo imeti tudi pravico, da si svobodno izberejo oni red in one postave, ki se bodo izkazale, da najbolj vodijo k temu, kar je bilo določeno. Zdi se nam, da ni mogoče določiti tiste primerne ureditve in reda v društvih, kakoršen bi moral biti v posameznih svojih delih z gotovimi in bliže določenimi pravili, ker je bolje, da se to določi iz značaja vsakega naroda, iz skušnje in navade, iz načina in uspeha, iz obširnosti trgovine in iz drugih stvarnih in časovnih okoliščin, ki jih je treba pametno upoštevati. Kar se tiče najvažnejše stvari, naj bo ta zakon določen kot glaven in trajen: da morajo biti društva delavcev tako urejena in vodena, da bodo nudila najprimernejše in najbolj pripravno sredstvo za to, kar je določeno, kar namreč obstoji v tem, da posamezni iz družbe kolikor možno dosežejo pogost na dobrinah telesa, duha in premoženja. Očividno je, da je treba kot na glavni namen gledati na spopolnenje vere in npravnosti in predvsem mora ta namen voditi družabni red. Drugače bi se namreč izneverila v drugo osnovo in bi pač ne bila mnoga pred ono vrsto društev, v katerih običajno nimajo nobenega obzira na vero. Sicer pa, kaj pomaga delavcu, če se je trudil za imetek, če pa je duša v nevarnosti zveličanja vsled pomanjkanja svoje hrane. »Kaj namreč človeku pomaga, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi.« (Mt. 16. 26.). To namreč nas je učil Kristus Gospod, naj imamo kot znamenje po katerem naj se loči od pogana krščanski človek: »Zakaj po vsem tem povprašujejo pogani... Išcite najprej božjega kraljstva in njegove pravice, in vse to se vam bo navrglo« (Mt 6. 32—33). Če torej pričnemo z Bogom, naj se kar največ mesta daje verski vzgoji, da posamezni spoznajo svoje dolžnosti do Boga, da dobro vedo, kaj treba verovati, kaj upati in kaj storiti radi večnega zveličanja, in z največjo skrbjo naj se oborožen zoper zmotna naziranja in razna zapeljevanja. Delavec naj se spodbuja za čiščenje Boga in verske vaje, posebno za praznovanje službe božje ob prazničnih dnevih. Uči naj se spoštovati in ljubiti cerkev, skupno mater vseh, pravitako slušati njene zapovedi in pogosto prejemati zakramente, ki so rodje božje za očiščenje duševnih madežev in za pridobljenje svetosti.«

77. »Če postavimo temelj socialnih zakonov na vero, je lahka pot za določitev medsebojnih odnosov tovarišev, iz česar naj bi sledilo mirno sožitje in cvetoče blagostanje. Obveznosti udruženj se naj primerno razdele v prid skupnemu blagru in sicer tako, da neenakost ne bo zmanjšala sloge. Ponajveč iz tega vzroka je potrebno, da se komu ne zgodi krivica, da se razumno raz-

dele dolžnosti in jasno določijo. Pošteno naj se upravlja skupno imetje, da se iz potrebe posameznih najprej določi način pomoči. Pravice in dolžnosti gospodarjev naj se primerno strinjajo s pravicami in dolžnostmi delavcev. Če bi se kdo iz enega ali drugega razreda čutil kakorkoli užaljenega, ni nič bolj želeli, kakor da so prisotni pametni in poštenu istih korporacij, po katerih razsodbi bi se naj prepričeval kakor to zahtevajo socialni zakoni sami. Zlati tudi je treba poskrbeti za to, da ne bo v nobenem času zmanjkalo delavcem zaposlenja in naj bi dajatve pomagale, s čimer naj bi potrebi posameznih odpomoglo ne samo v nenadnih in slučajnih zastojih industrije, ampak tudi, ko bi kateregakoli potrla bolezen ali starost ali nesreča.«

V delavski okrožnici Leona XIII. so splošna pravila in navodila za vse čase in vse narode delavskih organizacij, katera bodo ohranila svojo veljavo, dokler človek ostane človek. Zato bi v papeževi delavski okrožnici zastoj iskal podroben načrt za delo v delavskih organizacijah. V podrobnosti se papež tudi ni mogel in ni smel spuščati. Dobro je vedel, da se gospodarske razmere vedno spreminjajo in vsled tega bi podrobne določbe imele kratkotrajno veljavo. Njegova okrožnica velja vsem narodom, bolj in manj naprednim. Naprednejšim narodom bi bil storil krivico, ako bi jih hotel utesniti v določbe, preko katerih so že prešli. Manj napredne narode bi pa spravil v zadrego, ker bi še morda ne umevali njegovih teženj.

Leon XIII. je v delavski okrožnici dal splošen in trajen zakon, ki bo veljal, dokler bo na svetu razlika med tistimi, ki imajo in tistimi, ki nimajo. Delavske organizacije morajo biti tako urejene, da kot sredstvo dosega svoj cilj. To mora upoštevati vodstvo, da vodi isto za ciljem, ki je: čim več dobrin za telo: to je zdravje, primerna hrana in obleka in stanovanje; zdrave delavnice, dosti počitka itd. Z eno besedo vse dobrine, ki jih potrebuje človeško telo, da more dobro uspevati.

Ker pa Bog ni človeka zato ustvaril, da bi se mu na zemlji telesno dobro godilo, poudarja papeževa okrožnica, da je cilj delavskih organizacij, dobiti čim več dobrin za duha, ki so izobrazba, kultura in vse kar mu je treba v verskem oziru. In ta cilj papež še prav posebno poudarja, ker je človek predvsem človek po svojem duhu.

Končni cilj: čim več dobrin v gospodarskem oziru: toliko lastnine, kolikor jo človek potrebuje, da more udeleževati svoje duševne in telesne sile.

— x

UREDNIŠTVO. Radi tiskarskih ovir je mogla ta številka iziti šele 4. 1. zvečer, čeprav smo imeli najboljšo voljo, da jo razpošljemo vsaj 3. januarja. Prosimo oprostjenja. Za prihodnjo številko prosimo podatke o gibanju prebivalstva

Z našega razgledišča

KAMNIK. »Cerkveni vestnik kamniške župnije«, ki ima namen v farnem oziru tako razdrapano kamniško župnijo vsaj nekoliko držati skupaj in obveščati župljane o najvažnejših zadevah lastne župnije, je izšel tudi za letošnji advent in božič. Poleg oznanil za advent in božič vsebuje zanimive sestavke o delavniški sv. maši, o nedeljski sv. maši za šolsko mladino, o prvi — moški nedelji in o branju sv. pisma. Mnogo pozornosti so vzbudile vrstice z naslovom: Duh brezverskega komunizma, kjer se omenja neko delavsko zborovanje v Kamniku, in da se je tam bogokletno govorilo in napadalo tudi krščansko usmerjene delavce. Odgovor na to smo brali v listu »Delavec«, kjer neki »kamniški delavec« zanikuje, da bi se na omenjenem zborovanju kaj takega govorilo. Bodi tako ali tako, zanimivo je da si protiverskega pečata tudi marksistični tabor ne želi pritisniti. Tudi odstavek o »kinu« je vsega uvaževanja vreden in upati je, da ne bo našel pri odločujočih gluhih ušes.

8. december. Ta dan goduje naša župna cerkev. Kot priprava na ta praznik in kot obnovitev lanskega misijona se je vršila 7., 8. in 9. decembra tridnevica, katero je vodil misijonar iz Grobelj preč. g. Tomaž Tavčar. — Bilo je pa vse premalo odziva. Gotovo ni to znak verskega zdravja. »Iščite najprej božjega kraljestva in vse drugo se vam bo navrglo«, ta Kristusov izrek še vedno velja. — Stanovskih govorov, ki so se vršili v adventu namesto nekdanjega velikonočnega izpraševanja, so se v zadovoljivem številu udeležili le možje in žene,

fantje in dekleta pa so se baje slabo odzvali. Hudo je, če človeka ne žeja več po resnici.

Tudi v frančiškanski cerkvi so lepo proslavili Brezmadežno. Za ta praznik in osmini je postavljena umetniška slika Brezmadežne. Ko bi stala živa pred našimi očmi, se je videla raz s cveticami lepo okrašenega oltarja. Vsak dan v osmini tega praznika je bila sv. maša ob 7. pred izpostavljenim Najsvetejšim, zvečer ob 5. pa lavretanske litanije z blagoslovom. — V osmini tega praznika je umrla v tukajšnji siromašnici 88 let stara žena vdova Marija Filec. Na praznik je obhajala svoj god. Bila je ena izmed slovenskih mater-trpink, mati 15 otrok. Pokojni mož je bil 6 let bolan, mrtvouden. Stregla mu je požrtvovalno. Posebno spretnih rok je bila pri pletenju. Še v pozni starosti si je s pletenjem služila svoj kruh. Upamo, da počiva pri Bogu, večni Dobroti.

Akademijo za advent in božič so 15. decembra priredile v »Kamniškem domu« župnijske cerkvene organizacije. Glavna točka programa je bila igra »Vrata«. Čeprav se v tej igri predstavljajo znani dogodki iz sv. pisma, so pa povezani v lepo umetniško celoto in zahtevajo nele dobrih igravcev, ampak še bolj, da se igravci kar moč uživajo v svojo vlogo. Dvorana je bila polna, kar pri nas ni običajno pri akademijah.

HOMEČ. V minulem letu je bilo na Homeču rojenih 49 otrok, vsi zakonski, umrlo je — 9 oseb. Župnija se hitro veča, nove hiše rastejo, sedaj je že 230 hišnih števil, družin pa še več. Porok je bilo v župniji 12. Tudi duhovno življenje se je dvignilo; to se pozna v večjem številu sv. obhajil, pa

tudi v prosvetnem delu, ki se vrši v smislu načel Katoliške akcije. Igrale so se dobre verske igre kakor dr. Krekova »Sv. Lucija«, »Peterčkove poslednje sanje«, božična povest, na vrsto pride »Slehernik«. Za uvod v duh. igranje so igrali otroci o priliki svečane akademije versko igro »Slava Kristusu Kralju«, deklice pa so izvajale »Rajanje pred Najsvetejšim«, s simboličnimi vajami pred sliko evharističnega Kralja, ki visi sedaj v društveni dvorani v spomin na evharistično leto.

MENGES. Dva spomenika bosta našo faro dolgo spominjala na lepi evharistični kongres, in sicer: evharistični križ in nova monštranca.

O evh. križu je »Naš list« že takrat ob blagoslovitvi prinesel poročilo, pa naj zdaj še o monštranci nekaj pove. Ker je naš prezbiterij in veliki oltar gotski, zato je zelo v skladu, da je tudi nova monštranca gotska, polna stebričkov je, ki kažejo v višavo proti nebesom. V sredi med temi stebrički je lep štirioglat prostor za lunico s sv. hostijo. Na obeh straneh klečita dva angela — keruba, ki Jezusa molita v svetem Rešnjem Telesu. Ob njima sta še druga dva angela, ki stojita. Zares lep je kip Srca Jezusovega nad tem prostorom za sv. hostijo. Na podstavku sta 2 emajla, sprednji je podoba zaščitnice evh. kongresa, Marije z Brezij, zadnji pa podoba farnega patrona sv. Mihaela. Pod onim prostorom za sv. hostijo je pa email, ki predstavlja ustanovitev sv. Rešnjega Telesa pri zadnji večerji.

Največ je pri naši novi monštranci vredno, da so jo farani res z veseljem napravili; sami so prinesli veliko materijala, tudi naj-

Noni in Mani v gorah

Mladostni doživljaji z Islandije. — Spisal Jón Svensson S. J. (Dalje.)

»Spusti se dol, Mani, spusti se dol!« sem vpil in klical neprestano bratu, ki je še vedno stegnjen ležal konju na hrbtu. Za odgovor sem slišal samo njegovo vreščeco preplašeno vekanje.

Divji konj pa je dirjal naprej. Vihral je s svojim bremenom čez drn in strn, dokler ni med temnimi stenami strašne gorske samote zginil mojim očem...

7. Kako sem iskal Manija.

V smrtnem strahu sem tekkel skupaj s Fidelom hitro, kolikor so zmogle moje noge, za ubeglim konjem. Pa kaj naj mi pomaga, če tečem še tako hitro!

Zasopel sem se in bil kmalu tako truden, da nisem mogel naprej. Moral sem se torej ustaviti. Tudi Fidel se je ustavil, a me je gledal z vprašujočimi pogledi, cepetal nepotrpežljivo z nogami po tleh, skakal sem ter tja

in močno mahal z repom. Očividno ga je vznemirjalo, zakaj ne tečem naprej. Saj vendar ne smeva ubogega Manija tako zapustiti... Časa ne smeva zgubljeni. Zakaj sem se tukaj ustavil...? Kakor da bi me o vsem tem hotel Fidel vprašati s svojim lajanjem, cepetanjem in skakanjem. Toda jaz nisem mogel več naprej. Ni mi bilo mogoče.

Ko sem se pa nekoliko oddahnil in ker me Fidel ni nehal spodbujati, sem se zopet potrudil, napel vse sile in tekkel naprej. Fidel je začel od veselja kar tuliti in s tem dokazal, da sem ga prav razumel. Goreča, zvesta žival je bila kmalu za precejšen kos poti pred menoj. Ker pa meni ni šlo tako izpod nog, se je oziral, postajal, pri tekkel prav do mene, ponovno poskočil močno lajajoč meni gor do prsi, da, poskušal mi je celo priti z jezikom do obraza, da bi me obliznil. Praskal me je in me vlekel za obleko, vse iz same vneme, da bi me pripravil do tega, da bi hitreje hodil. Na ta način je šlo nekaj časa in tekla sva, kar sva mogla.

Pa ni trajalo dolgo, ko začutim v prsih pekočo bolečino. Srce mi je sil-

no tolklo. Pred očmi se mi stemni in končno se zgrudim v rjavorumeni pesek. Ležal sem napol nezavesten in skoro nisem mogel dihati.

Ko se zopet zavem, začutim, da mi nekaj vlažnega in mehkega drsi čez obraz. Odprem oči in vidim Fidela stati pri glavi. Otožno me je gledal in vohal previdno okoli mojega obraza, prsi in rok. Ko vidi, da še živim, od veselja ne ve, kaj bi počel in mi z raznimi znamenji pokaže svoje sočutje in vdanost. Sede na tla poleg mene in me začne lizati. In vedno maha z repom, kakor da bi me hotel s tem spodbujati, naj vendar ne izgubim poguma.

V resnici si kmalu toliko opomorem, da sem se mogel privleči do ravnega kamna, ki je nekaj korakov proč mola iz peska. Tam sedem. Fidel se vsede nasproti meni na rep, jezik mu je visel iz gobca in gledal je nepremično vame. Začutim se nenadoma tako ganjenega radi njegove zvestobe, da ga primem za glavo in ga prijazno pogladim. Polglasno tuljenje in neprestano mahanje z repom mi pokaže, da je razumel moja čustva in da mi nanje odgovarja.

lepše spominke so dali, saj so jih poklonili Bogu. Iz malih prihranjenih darov je nastala lepa monštranca, ki nosi napis: V spomin na evharistični kongres v Ljubljani 1935 l. — Zupljani Mengeš.

Poleg monštrance je bilo pred Božičem novih še več drugih cerkvenih reči. Vse to je bilo zadnjo adventno nedeljo razstavljeno v mežnariji, da je vsak lahko od blizu vse pogledal.

Pozornost je vzbujala nova preobleka za tabernakelj, narejena v zelo živih barvah po načrtu arh. Vurnika, prav tako po njegovem načrtu je narejen tudi nov plašček za ciborij, ki ima v podobah naslikane 3 božje čednosti, katere sv. obhajilo množi. — Starejše posebno, a tudi mlajše je razveselila prenovljena mašna knjiga, ki ima okovje srebrno, staro iz l. 1668. Tam blizu je bil tudi relikviarij, križec za darovanje z ostanki novega svetnika sv. Janeza Boska. Če omenimo še prenovljen kelih in nov prtiček nad tabernakljem, kjer se izpostavlja monštranca in ki so ga darovale in napravile najmlajše moči, smo povedali glavno o novih predmetih na oltarju.

V desnem kotu so bile postavljene nove jaslice iz lesa izrezane. Veliko so vredne zato, ker so izvirno domače delo; moderna se bodo pa počasi tudi oči navadile.

Drugi del razstave so zavzemali prenovljeni mašni plašči, dalmatike in velum za blagoslov, kar so posrečeno izvršile šolske sestre iz Ljubljane.

Če pogledamo prtiček za mizico pred oltarjem in pa pogrinjalo za stopnjice na prižnico, kar sta napravili dve požrtvovalni osebi dekliške Marijine družbe, je s tem ogled in opis razstave končan.

Kmalu ga spet spustim in poskusim zbrati svoje misli. Strašna resnica mi pride do zavesti in se grozeče postavi pred mene kakor čudni strahovi... Vidim Manija, dragega bratca... Ljubljenca mojega in moje matere, ležati na hrbtu divjega konja, ki besno dirja v pustih gorah, sredi skalovja in prepadov, brezen in nevarnosti vsake vrste... In jaz, njegov starejši brat, ki bi ga moral čuvati, mu ne morem pomagati... In oče in mati tam spodaj v dolini čakata zaman, kdaj se vrneva... Kako obupen položaj...

Tako živo se zavem, kako prav nič si ne morem pomagati, da se spustim — kar sicer nikakor ni bila moja naveda — v glasen jok in ihtenje. Zakrijem si obraz z obema rokama, uprem komolca ob kolena in jočem, kakor gotovo še svoje žive dni nisem tako jokal...

Kmalu se me začne lotevati hripavost radi silnega jokanja. Dvignem se in se boječe ozrem naokoli. Živega bitja ni bilo nikjer videti. Samo Fidel je sedel še vedno na istem mestu.

Potegnem robec iz žepa, si obrišem solze in nenadoma mi pride kakor

Vsa dela in razstava nam pokaže, kaj zmore res prava vera in močna ljubezen do cerkve. Ti dve nagneta, da dajo veliko tisti, ki jim ne gre ravno predobro; a vendar za Boga verni vse napravijo.

Letna kronika. V letu 1935. je bilo doma rojenih 68, umrlih 65; doma porok 24.

VRHPOLJE. Omenjeni naj bodo še vrhpoljski dušni pastirji. Sprva so bili le bolj hišni duhovni, grajski kapelani ali sacelani; vzgojitelji otrok graščinskih posestnikov ter so ondi v graščini tustanjski bivali. Ko je bil pa ustanovljen na Vrhpolju beneficij, ki je bil v zvezi z dušnim pastirstvom, je bilo to povod, da so duhovniki tu postali bolj stalni. V novejšem času so postali tudi ekspoziti.

Martin Kikisa, sacelan pri Ferdinandu pl. Lichtenbergu v Tustanju, meseca februarja 1703. **Jožef Frölich**, sacelan v tustanjski graščini meseca maja 1728 do 1833. **Braslovčan**, roj. 1688, posv. pa 1713 na naslov gospostva Wazenberg (grad pri Šenturupertu na Dol., slovensko Dob imenovan). Prej je bil kaplan v Smledniku in v Preddvoru do jeseni 1727. Tu je bil že 1728 oskrbnik pobožnosti sv. Franciška (curatus ad S. Franciscum Xaverium in Moraitsch), ko se je vpisal v mengeško duhovniško bratovščino. **Janez Adam Laubinger**, duhoven pri sv. Petru na Vrhpolju od 20. junija 1738 do 1740. Bil je Kamničan. **Andrej Stekar** (Stekirn), sacel. v T. znan l. 1741—1744., morda še dalje. **Janez Krst. Ruteli**, sacelan okrog 1750, ko se je vpisal v bratovščino sv. Valentina na Gori. Prej je bil pomočnik (subsidiar) v Šmartinu pri Litiji, potem pa sacelan v Mali Loki pri Ihanu. **Jakob Nebois**, sac. v tustanjski graščini 1763—1768.

blisk misel v dušo: pa mar ne veruješ v predobrega, vsemogočnega Boga, ki ti more tu edini pomagati? Zakaj obupuješ in se ne zatečeš k Njemu?

In takoj se vržem na kolena, sklenem roki in zakličem glasno iz globočin svojega srca: »Vsemogočni Bog! Ljubi, ljubi Bog, pomagaj mi vendar najti bratca! Ah, pomagaj mi, pomagaj mi...!«

Nazadnje vstanem in sedem zopet na kamen. Ozrem se na vse strani in gledam, ali pride pomoč, katero sem prosil Boga. Pa nikjer ni bilo videti. In vendar je prihajala. A prišla ni od zunaj, temveč od znotraj.

Čudovit mir se mi je naselil v srce, ki je bilo prej tako razburkano in ne navadna luč se je razlila čez mojega duha. Bilo mi je, kakor da je Bog uslišal mojo molitev in da mi bo zdaj gotovo pomagal. — Pa bilo mi je obenem jasno, da moram tudi jaz sam storiti vse, kar morem, da se izkopljem iz tega obupnega položaja. To-likokrat sem slišal mater reči: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.« Zdaj se spomnim teh besed in sklenem biti pogumen in porabiti vse svoje moči in vso odločnost. Toda biti

Jesenčan, roj. 17337, umrl 1762. **Luka Smukovic**, sacellanus in arce Fuffstein 31. julija 1773 med člani (assistentes) bratovščine sv. Reš. Telesa, ki je bila tačas ustanovljena v Moravčah. **Krapar**, roj. 1727. **Franc. Ser. Bregar**, 1764—1780, prvi beneficiat na Vrhpolju do 1781, dalje bolehal in umrl v gradu T. 16. 10. 1791 vsled putike, star 56 let. Bil je Višnjegorec. **Franc Gerard**, izseljeni kanonik iz Elzasa (Francosko), je bil grajski duhoven tu 1802—1819. **Anton Mertel**, grajski duhoven 1810 do smrti 11. 8. 1815. Novomeščan, roj. 1741. Od 1770—1801 je bil kanonik novomeški, kurat nato pri Novi štifti blizu Ribnice. Bil je sorodnik (ujec) Ivane roj. Vidmar, soproge Ignacija Skarije, vlastelina graščine v Tustanju in drugod.

S tema zadnjima prenehajo grajski duhovni in nastopijo beneficiati in ekspoziti na Vrhpolju.

Janez Jabornik, roj. v Tržiču 13. decembra 1753, l. 1781. beneficiat na Vrhpolju, kjer je bil že 1793 ekspozit in kot tak tu umrl 17. sept. 1826. **Franč. Pavlj. Križaj**, ekspozit, beneficiat 1829—1834. (Od 1826 do 1829 nič.) **Jakob St. Bradaška** benefic. eksp. do svoje smrti 7. okt. 1838. **Matija Vidic**, ben. eksp. od 11. januarja 1839 do 27. 5. 1871, ko je odšel v pokoj v Ljubljano. **Franč. Pavlj. Pleško**, ben. eksp. od sv. Jurija 1872 do sv. Jurija 1887. **Valentin Bernik**, benefic. in ekspozit od 1. sept. 1890 do 15. marca 1894. Rojen v Stražišču hšt. 64. Magušarjev **Franč. Sal. Hiersche**, beneficiat in ekspozit od 4. aprila 1894. do 8. januarja 1898. Zdaj duhovni svetnik in župnik v pokojju v Polzeli. **Jože Cegnar**, od kresa 1898 do 1. maja 1905, ko je postal župnik

moram tudi moder in previden, sem si rekel, in delati brez vihravosti.

Zdaj je bilo konec vsega jokanja in ihtenja, vseh tožba in zdihovanja.

Takoj začnem premišljevat, kako bi Maniju kar najbolj mogel pomagati. Ali naj začnem zopet teči? Ne, to ne gre. Zgolj z lastnimi nogami tu ne dosežem ničesar. Saj vendar ne morem dohiteti ubeglega divjega konja. Treba da si drugod iščem pomoči. — Brž se mi posveti: drugega konja si moram omisliti. To je vse, kar mi je treba zdaj storiti. Konju na hrbtu lahko začnem dirko za Manijevim konjem. In konj je tukaj gotovo dovolj.

Dvignem se. Opomogel sem si bil in bolečina v prsih je začela ponehavati. — V katero smer pa naj krenem, da najdem jahanca? Premislím in kmalu mi je stvar jasna. Malo prej sem bil videl na južni strani tupatam trato, nekaj manjših globeli in nižav. Prav gotovo najdem konja. Saj si iščejo vedno takih mest.

Grem torej prav mirno proti jugu. Fidel koraka — tokrat nekoliko proti volji — za mano.

(Dalje.)

v Stranjah. Jožef Švigelj, eksp. benef. od 11. 8. 1905 do 28. 12. 1908, ko je bil umeščen na župnijo Police. Borovničan. Franč. Seraf. Sparovec, ben. eksp. od febr. 1909 do 8. 5. 1912, ko je odšel za župnika v Krašnjo. Janez Nep. Vodopivec, benef. ekspozit od avg. 1912 do 25. aprila 1919, ko je prišel kot župnik v St. Jurij pod Kumom. P. Valentin Jerše, kuratni beneficiat Lichtenbergov in ekspozit od 1. maja 1919.

V DOBU se društveno življenje prav živahno razvija, odkar je bilo zopet vzpostavljeno kat. prosvetno društvo. Vsaki četrtek zvečer imajo fantje svoj sestanek, v sredo pa dekleta. »Dom« je oživel tako, da ni skoro večera, da ne bi bila kaka prireditve, bodisi pevska vaja, KA, vaja za igro. Tako smo igrali meseca novembra »Mlinar in njegova hči«, ki je prav lepo uspela. Zdaj se

Božična noč pastorke

Je največji križ, če siromaku umre žena na prvem porodu in mu ostavi nedolžnega črvička v zibelki. Taka bridka usoda je zadela kočarja Blaža Bučeka na Trnovem.

Kaj je hotel uboga para drugega, kakor da se je ženil v drugič. Vzel je Glodačevo Jero iz Bukovega žlaka, ki je prišla na kočarijo praznih rok.

Julčka iz prvega zakona je še tičala v plenicah in že so govorili ljudje, da je dobila reva pisano mater v pravem pomenu. Blaž se je premaknil z drugo ženitvijo z dežja pod kap. Jera je tako čuvala nad otročičem, da je padel s peči na tla, ko še niti shodil ni. Julčka si je pokvarila pri padcu nogo v kolenu. Mačeha je utajila možu pohabo. Otročiček se je pač drl od bolečin, dokler ni bil ob glas in se je nekako privadil na bolečine v desni nogi. Julčka ni shodila dolgo, ker ji je skrčilo nogo in je hudo šepala koj pri prvih poskusih po dveh.

Jera je dobila svoje lastne otroke in šepava Julčka ji je bila deveta briga. Pohabljen sirota je bila, niti sama na trdnih nogah, obsojena, da je prenašala polbratca in polsestrico, in nikdo je ni vprašal, če zmore dvojno breme.

Oče ni bil sirov z Julčko. Nosil ji je z dela beli kruh, katerega je jedla skrivaj. Prave zaščite pa ni mogel nuditi prvorojenki, saj je bil kot bajtar obsojen na dnino in trojica otrok je bila prepuščena mačehi ter materi.

Radi prevelike oddaljenosti pohabljenče ni moglo niti v šolo, da bi se bila vsaj nekoliko odtegnila težkemu delu v hiši in po prekopanem bregu.

Če jo je poslala mačeha kam k sosedom, je zvedela tamkaj v nežni mladosti, da nima prave matere, ampak — pisano.

pripravljamo na božično igro v štirih slikah »Henrik, gobavi vitez«, katero vprizorimo v nedeljo 5. januarja ob 3. popoldne.

V nedeljo 15. decembra 1935 smo imeli srečo, da smo poslušali predavanje vseučilišnega profesorja dr. Ehrlicha, ki je govoril o nalogi Slovencev v Jugoslaviji in je reševal problem, ki sedanjo krizo dela in povečava. Gospod govornik je govoril prav vsem iz srca in tako zajemljivo, da bi ga bili poslušali še par ur. Gospod profesor, še pridite!

Na novo leto smo v cerkvi slišali statitiko o gibanju prebivalstva v župniji Dob. Rojenih je bilo vseh 72. Od teh doma 52, drugi v bolnici. Nezakonskih je bilo 8 rojenih. Porok je bilo 10, oklicev 15. Umrlo jih je 30; od teh 3 neprevideni. Suhe številke povedo, da je bilo življenje v župniji leta 1935. normalno, brez posebnih bolezni.

Obrazeka je bila Julčka angelsko čednega, le šepava hoja jo je tlačila in pehala v usodo pohabljenih. Deklica se je zasmilila vsakemu, ako jo je videl, kako težko se je poganjala za delom.

K poduku za prvo sv. spoved, obhajilo in birmo jo je oče nosil k fari. G. katehet se je čudil Julčkini nadarjenosti in prosjačil pri občini, da bi ji ta oskrbela izobrazbo domače šole. Občinski očetje so g. kaplanu kimali, pritrjevali, a se niso zganili v upanju, da bo mladi gospod itak skoro prestavljen in občina bo vsajčasno rešena vzdrževanja mladinske reve.

Nekako pritiščala se je Bučekova Julčka do dvanajstega leta, dasi je bila pisana majka uverjena, da jo bo pobrala smrt, preden ji bo v trajno nadlogo.

Po dvanajstem letu si je deklica vidno opomogla in je ob večjih praznikih s pomočjo palice prištorkljala v cerkev k sv. zakramentom.

Leto 1912. je beležil koledar. Julčka je stopala v trinajsto leto. Oče je že bil naprosil, da jo sprejme na spomlad dobrosrčna šivilja v uk, da bo otrok vsaj nekoliko oskrbljen za odrasla leta.

Nikdo ni bil bolj vesel obljubljene ga odhoda z doma nego Julčka, ki je od dne do dne bolj spoznavala ter čutila, kaj je pohabljeni pastorki — pisana mati!

*

Na božični post pred spomladanskim nastopom šiviljskega uka je prinesel oče domov govedine za praznike.

Jera ga je vprašala, če je kupil tudi žafran in muškaplet, ker brez teh primesi je goveja juha za psa! Moždninar najbrž niti vedel ni, kaj pomenita ti dišavi za kuho in se je odrežal, da se na ti dve reči niti zmislil ni.

Vsem svojim bralcem

želimo

**blagoslovljeno
novo leto 1936**

Na mestu je moral seči po desetico v žep. Julčka je prejela iz ust mačeha naročilo, naj takoj odkrevsa k trgovcu v vas po za groš žafrana in za groš muškapleta.

Blaž se je ponudil, da bo že oskrbel on zahtevano, ker lahko in naglo hodi. Deklina nima prave zimske obleke, ne obuvala in povrh še lahko prične vsak čas snežiti znova v itak ledeni zimi.

Jerina je obveljala iz bojazni, da se ne bi mož kje zapil na vasi in priklašturil domov pijan za praznike.

Julka se je podala rada na pot, kateri je bila tja in nazaj kos v treh urah. Na vsak način je bilo časa dovolj, da se vrne pred mrakom in temo.

Dekle je štorkljalo in šepurilo židane volje po izhojeni gazi. Bila je naravnost razigrana v zavesti, da je mačeha vsaj zmerjala in pehala ne bo pri snaženju, pospravljanju in običajnih pripravah za Božič.

Da bi desetice ne zgubila med potjo, jo je shranila v usta po deželjski razvadi.

Na veselem pohodu proti vasi jo iznenada prešine vprašanje: Po kaj so me pa poslali v trgovino?

Nikdar še ni videla ne žafrana in ne muškapleta in povrh sta ji tudi obe neznani imeni ušli iz spomina. Naj si je napenjala možgane gor in dol, žafran in muškaplet ji nista padla iz njih.

Tolažil jo je up, da bo že trgovec znal, kaki dodatki spadajo v govejo juho in ji bo dal pravo.

Brez vsake bojazni na neuspeh je pridrsala primeroma naglo v vas, kjer so bili ljudje poskriti po hišah. Pripravljalo se je staro in mlado na sveto noč.

Iz ene hiše pa je le smuknil kužek in se obregnul z glasnim bevskanjem ob njeno sključeno hojo.

Sam ljubi Bog vedi, zakaj se je laježa ščeneta tako prestrašila, da jo je potreslo po celem telesu. In ravno ta potres od pet do temena je učinil nekaj, kar je bilo za njo usodepolno.

Psiček se je nalajal, odstopical godrnjaje nazaj v hišo in Julka je doseglja povsem pomirjena prodajalno. Pred vstopom je segla s prstom v usta po desetico. Ni je bilo! Padla ni nikjer, da bi jo bila zgubila. Doleto jo je samo eno: požrla je nenadoma denar, ko je strepetala pred psom.

OTROŠKI KOTIČEK

Piše striček Podgorski
p. Stahovica pri Kamniku.

POKORSČINA

Kaj, ko bi sedajle vaš striček poklical k sebi vaše mamice in bi jih vprašal, kako je kaj z vašo pokorsčino? Kaj menite, kakšni bi bili odgovori vaših mamic? Atekov ne bi rad klical, ker striček dobro ve, da nimajo časa. Po tovarnah so ali pa kje drugod na delu, vi pa zato mislite, da smete svojim mamicam nagajati, kakor se vam pač ljubi.

Nekateri mislijo, da se s tem pokažejo celega junaka, če več doma ne ubogajo, če ravnajo po svoji glavi in po svoji trmi. Nič pa ne pomislijo, da je pokorsčina za red na svetu neobhodno potrebna. Zato se je moramo že v mladih letih priučiti. Z njo boste prepotovali ves svet in dobro se vam bo godilo. Če se boste učili rokodelstva, če si boste kruha iskali po tovarnah, če boste služili pri kmetih, če boste oblekli vojaško suknjo: nikjer ne bo šlo brez pokorsčine. Doma ubogati je lahko, ker vas imajo vsi radi. Marsikje drugod po pokorsčina desetkrat bolj trdo delo. Kdor ne verjame stričkovi besedi, bo pa moral verjeti lastni izkušnji.

Pokorsčina je pa tudi zaslužno delo. Sveti Pavel je zapisal o Jezusu Kristusu, da je bil za nas pokoren in da ga je Bog zato povišal in mu dal ime nad vsa imena. Pred njegovim imenom da se pripogibljuje kolena vseh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo. Bodite prepričani. Ljubi moji mali nečaki in nečakinje, da bo tudi vam pokorsčina prinesla obilo veselja, sreče in zadovolj-

nosti. Nič zato, če sedaj morebiti včasih vaša trmica malo joka, ker ne gre vse po njeni volji. Kmalu bo prišel čas, ko boste govorili sami pri sebi: »Pokoren sem bil svojim staršem in danes sem srečen in zadovoljen, ker sem ravnal tako, kakor so me starši učili. Trmo sedanjih dni boste pa obsojali.

SVETA DRUZINA

Takole bo letos, ljubi moji mali nečaki in nečakinje: vsak mesec se bomo skušali seznaniti s kako sveto osebo in malo pogledati vsaj po eno njenih lepih lastnosti.

Danes bomo vstopili kar pri sv. Družini in se bomo o njej malo pomenili. Člane svete družine gotovo vsi dobro poznate: Jezus, Marija in Jožef. Nas najbolj zanima Jezus, Sin božji in naš Odrešenik. Kaj bremo o njem glede njegovega življenja v družini? Takole je o njem kratko pa dobro zapisal sv. evangelist Luka: In jima je bil pokoren. S to kratko besedo je življenje božjega Deteta v sv. družini kar najlepše popisano. Vaš striček bo k tem besedam pristavil samo to, da naj vsi njegovi nečaki in nečakinje te besede dobro v spomin vtisnejo. Najbolje bo, če si jih z velikimi črkami zapišete zraven postelje ali pa v stanovanjski sobi na odlično mesto, na prednjo steno. Potem si pa vsak dan izprašujte svojo vest: Kako je z mojo pokorsčino?

Sv. Bernard nam ob prizoru na Jezusovo vzorno pokorsčino takole na srce govori: »In jima je bil pokoren. Kdo, komu? Bog

tere in ji je stisnil vsikdar kak sad, preden je odšla.

Ako ji ne bo pomogel on iz zagate, ji ne bo nikdo! V nadi na sigurno pomoč se je odpravila k Mohorju, katerega je dobila doma.

Možic ji je verjel, kar mu je po-tožila. Popeljal jo je k peči, da se tam ogreje, in ji zagotavljal, da ji bo kupil iz svojega nesrečnega žafrana in muškapleta.

Hitro je odložil šivanje, se napravil in kaj kmalu je tiščala sirota v roki dva zavojčka z dišavama, kojih imena si bo sigurno zapomnila do konca odmerjenega ji življenja.

Mohor ji je zabičeval, naj se nikjer ne obotavlja. Gre na mrak in nov sneg obetajo nemirno podeči se oblaki.

(Dalje.)

ljudem, Bog, pravim, kateremu so pokorni angeli, katerega slušajo knezi in oblastva, je bil pokoren Mariji in ne samo Mariji, ampak radi Marije tudi Jožefu.« Kdo pa je pokoren, če vi ubogate svoje starše? Človek! Pa še kako ubožen človek...

NASIM UGANKARJEM

Nekaj misli bi vam rad podal k našim mesečnim ugankam. Uganke niso v našem kotičku samo zato, da bi imeli vi z njimi svoje težave in še jezo po vrhu, če jih ne morete pravilno in pravočasno rešiti, ampak jih objavljamo tudi zato, ker se pri reševanju lahko marsikaj koristnega kar igraje naučite. Slišal sem praviti, da spadajo uganke tam v sosedni Italiji celo med šolske predmete. Pri nas tega še nimamo. Če bi pa imeli, ne vem, kaj bi nekateri ljudje rekli k temu.

Kako se pri reševanju ugank učimo? Vzemimo za zgled današnjo uganko s številkami.

Vsaka številka pomeni eno črko. Katera je tista črka, moramo dognati iz besedi, ki so dodejane rešitvi za pomoč. Prva beseda naj bo država v Evropi. Imeti pa mora ravno sedem črk. S tem je rešitvi dosti pomagano. Ta država ne bo torej Jugoslavija — beseda je predolga, tudi Rusija ne bo — po obsegu je sicer ta država ogromna, a za našo rešitev je prekratka. Italija sicer ima sedem črk, a za našo rešitev ne pride v poštev. Biti mora namreč sedem različnih črk, v besedi »Italija« je pa samo pet različnih črk. Nemčija — ta bi bila, pa vam za danes povem, da v našem primeru ni prava. Vzemite v roke zemljevid, morebiti boste našli še kakšno državo s sedmimi črkami. Vidite, kako se ob tem ugibanju igraje učite zemljepisja! Potem pa človeška lastnost. Koliko imajo ljudje različnih lastnosti! Pobožnost, poštenost, pridnost, lažnivost... Nobena izmed teh ne bo. Če bi imela tudi dovolj črk, ne bo prava. Rečeno imate namreč: malo smešna, t. j. smeh vzbujajoča človeška lastnost. Morda pijanost? Pa ta vzbuja bolj pomilovanje kakor pa smeh. Šaljivost? Za danes tudi povem, da ne. Kar malo pomislite, boste že našli. Iz povedanega lahko spoznate, kako vam naše uganke pomagajo misliti in bistriti duha.

Zdaj pa na delo!

UGANKE

UGANKA S ŠTEVILKAMI

12 2 13 2 3 9 13 10 2 11 8 9 5 8
1 3 7 4 9 13 3 9 12 3 6 2 8 9 8 9 12 9
3 2 14 9

Pomoč za rešitev:

1 2 3 4 5 6 7 država v Evropi,
8 9 10 11 7 12 9 13 14 malo smešna človeška lastnost.

Če boste rešitev prav pogodili, boste zvedeli, kaj vam striček za novo leto želi. Upam, da tudi vi njemu ravno tako. Saj smo in ostanemo prijatelji.

Svoje posrečene rešitve pošljite do 25. januarja na naslov: Stric Podgorski p. Stahovica pri Kamniku.

Kaj sedaj?

Ni imela ne desetice in ni znala, po kaj je prišla.

Upala se je sicer pred trgovca in mu je odkrito povedala, kaki dve nadlogi jo tlačita in naj ji pomaga za božjo voljo.

Dedec jo je poslušal do konca. Prijel jo je za roko in jo porinil skozi vrata, ker toliko nespameten ni, da bi nasedel čisto tuji potepenki!

Solze prebridke zavesti so se ji udrle po licu v negotovosti, kaj bo, če se bo prikazala pred pisano mater brez nakupa in denarja?

Jok ji je osvežil spomin toliko, da se je domislila čevljarja Mohorja, kateremu je nosila že parkrat v popravilo očetovo in materino pošvajdrano obutev. Mohor je bil dober z njo. Pomiloval jo je radi pisane ma-

SESTANEK FANTOV KA ZA KAMNIŠKO IN MORAVSKO DEKANJO

Decemberski sestanek KA v Grobljah se je vršil v nedeljo, dne 15. decembra. Sestanka so se udeležili 104 fantje iz sledečih župnij: Vodice 9, Komenda 11, Tunjice 1, Kamnik 1, Homec 11, Dob 16, Ihan 16, Domžale 15, Mengeš 10, Moravče 11, Krašnja 1, Brdo 2.

Na sestanku je predaval g. profesor dr. K. Capuder o protestantizmu. Predavatelj je kot zgodovinar silno zanimivo in umljivo razložil postanek protestantizma ter njegovo razširjanje (tudi v Sloveniji). Potegnjen je poučno paralelo med sedanjim in takratnim časom.

Po predavanju se je razvila debata o Kresu, glasilo slovenskih fantov. Širjenje lista je prevzel v vsaki fari fantovski odsek prosvetnega društva. Zgledno so uredili naročnino pri fantovskem odseku v Vodichah: vpeljali so članarino, s katero je plačana obnem naročnina za Kres! Splošno je bilo opaziti, da se je zanimanje za Kres povečalo in število naročnikov naraslo.

Predavatelj je opozoril fante na dve glavni prireditvi v prihodnjem letu, ki pa obe padeta na isti čas: V Mariboru Slomškova proslava, na Dolenjskem v Stični pa 800 letnica samostana, važne ustanove za versko in kulturno življenje Slovencev. Organizirala se bo udeležba na kolesih. Skoro enoglasno so se fantje izjavili za Maribor. Zdi se, da bo organiziran nastop kolesarskih čet, ki bodo v urejenih oddelkih in določenem načrtu vozili preko Trojan v Celje in dalje v Maribor, napravil mogočen vtis.

SESTANEK FANTOV KA 12. JANUARJA!

Začetek ob 1/2 10. Vstop samo z vstopnicami. — Bog živi!

Antituberkulozna liga V KAMNIKU

Sresko načelstvo v Kamniku je sklicalo v prostore občine Kamnik uradno anketo za organizacijo in podporo protituberkuloznega dispanzerja v Kamniku, na predlog kr. banske uprave. Te važne ankete so se udeležili poleg sreskega načelnika gosp. Kosija, ban. referent za pobijanje tuberkuloze gospod dr. Robert Neubauer, g. dr. Joža Bohinjec, ravnatelj OUZD in predsednik narodne protituberkulozne lige v Ljubljani, g. Matej Rihar, kamniški dekan, dr. Julij Polec, zdravstv. inspektor in predsednik kr. protituberkulozne lige v Kamniku. Povabilu so se odzvali zastopniki industrije, trgovine, Rdečega križa, Gasilske župe itd. Povabilo

so prejeli tudi vsi župani na teritoriju zdravstvene občine Kamnik, a udeležila sta se le dva. Čudno in graje vredno je, da se okoliški župani niso odzvali, saj bo dispanzer posloval za Kamnik in okolico.

Sestanek je vodil g. sreski načelnik, ki je uvodoma obžaloval, da se baš župani niso odzvali in obljubil, da bo vse storil, da se tudi občine brigajo za jetične bolnike, kar je pač dolžnost po zakonu o pobijanju kužnih bolezni. Prepričan je, da se bodo naši župani še pravočasno zavedli svoje dolžnosti do ljudstva in podprli to človekoljubno ustanovo s primerno postavko v proračunu. Nato je govoril zastopnik banske uprave g. dr. Neubauer, ki je tudi zelo obžaloval, da se župani niso odzvali in poudarjal občudovanja vredno delavnost protituberkulozne lige, ki je zbrala sredstva za ustanovitev dispanzerja in izpolnila vse glavne pogoje. Nato je prešel na proračun ustanovitve in vzdrževanja dispanzerja. Poročal je, da je kr. protituberkulozna liga sestavila proračun, in sicer skupni znesek 37.350 Din; poudaril je, da je ta proračun silno nizek in stvaren ter je res občudovati, da se je zmoglo s to malo vsoto ustanoviti popolnoma moderno urejen dispanzer z rentgenskim aparatom in ostalimi modernimi medicinskimi aparati. Za vzdrževanje je potrebno za čas od 1. marca do 31. decembra 1936 33.000 Din, in sicer:

za potne stroške zdravniku	10.000 Din
za plačo sestri	10.000 »
najemnina	1.000 »
čiščenje prostorov	1.000 »
razsvetljava, brezplačna	
mleko bolnikom	3.000 »
pomoč za zdravljenje	2.000 »
pisarna	1.000 »
rentgenski obrat	500 »
asanacija stanovanj	2.000 »
razkužila	100 »
nepredvideni stroški	1.900 »

Skupno 33.000 Din

Tudi ta proračun je zelo nizek in povsod drugod so potrebni znatno večji zneski, na primer v Kranju 45.000 Din, na Jesenicah 62.000 Din, Trbovlje 97.000 Din, Ljubljana 160.000 Din itd. Nato se je razvila daljša debata, v katero so posegali zlasti gospod dr. Polec, dr. Bohinjec iz Ljubljane, dr. Neubauer, dr. Vidic iz Kamnika, župan Kratnar, tajnik lige Jagodic itd. Nato se je prešlo na proračun dohodkov, in sicer so posamezni zastopniki obljubili prispevati:

protitub. liga v Ljubljani	15.000 Din
posojilo kamniški ligi	10.000 »
O. U. Z. D.	13.500 »
občina Kamnik	2.000 »
okoliške občine	3.000 »
industrija	5.000 »
kraj. protitub. liga (članarina)	8.000 »
krajevna protitub. liga (zbirka)	13.850 »

vsega skupaj 70.350 Din

od tega se porabi za ustanovitev 37.350 Din in 33.000 Din za vzdrževanje.

Proračun je bil končno sprejet in s tem dispanzer tudi uradno ustanovljen.

Vsem cenjenim odjemalcem želi
srečno in veselo novo leto

MARTIN ANDREJKA

USNJAR

ŠT. VID PRI LUKOVICI

TAPETNIŠKE, LIČARSKE IN SEDLARSKE IZDELKE

DOBITE NAJCENEJE PRI

MARTIN MALI, Domžale

ŽIMNICE, PERESNICE, ZOFE

Ako potrebujete

DOBRE PEČI

in štedilnike

oglasite se

pri Franc Kosmaču

v VELIKEM MENGŠU

(cesta na Moste)

Dobite najboljše in najcenejše
peči, izdelane od domačih družin-
skih članov - strokovnjakov, zato
brez konkurence v delu in ceni.
Proti jamstvu tudi na odplačila.

Vse za zimo

Jos. Senica Domžale

Podružnice: **Moste**
Sneberje
Moravče

CILKA ZAJC — strojno pletenje, Groblje,
Društveni dom — Poceni poluverji, noga-
vice, šali rokavice i. t. d.